

ide tartoztak azon kívül a Maros mellékére dülő és a lippai kerületbe ékelt fönt említett erdőrészek.

A lugosi erdőhivatal a facsetinak föntjelölt alsó határától a Béga csatornán és a Temes mellékén elterülő kincstári erdőket foglalta magában, Babsa-Kiszető és Bálinez határáig.

A rékási erdőhivatal a Bégacsatorna mellékén fekvő többi kincstári erdőkre terjedett.

A dentai erdész végül a dentai uradalomhoz tartozó, továbbá a nagy becskereki és a szőreghi erdőket kezelte.

Az erdők uj beosztása.

Az erdők föntkimutatott beosztásának főhibája az volt, hogy a marosparti erdők gazdasági területei közt a Maros képezése a határt, — és hogy e kerületek egyike még az — Erdély határán lévő valle-brádi pagonynyal volt megtoldva. E beosztás már azért sem volt czélszerű, mert a mellett az aradi kerület 38 — a lippai pedig vagy 20 mérföldnyi hosszúságra terjedvén; ez a hivatal részéről a megfelelő ellenörködést és felügyeletet igen bajossá, — annak szükséges mértékét és gyakoriasságát pedig épen lehetetlenné tevé.

E hátrány eltávolítása miatt tehát legelőször is a bradi pagonnyal, melynek távolsága Aradhoz 24 — Vajda Hunyadhoz ellenben legfeljebb 8 mértföld: az utóbbi erdőhivatal kerületébe soroztatott. —

A marosparti erdők továbbá a természet utmutatása szerint de gazdasági szempontból is két területre úgy osztattak be, miszerint a sik erdőségek, melyek Aljos, Zabrány, Paulis és Kovaszinecz határaitól Szőreghig a Maros mind két partján terülnek el, — a pécskai igazgatóságnak alárendelt egyik kerületet; a nevezett határoktól Tótváradig és Szelesováig felnyúló hegyerdők pedig a lippai igazgatóság alá tartozandó második kerületet képezendik. — E beosztást, mely által a neve-

zett erdőségek két rövidebb de szélesebb kerületbe csoportosítottatnak, még a következőkben tárgyalt okok is igazolják, melyekből egyszersmind az új határvonal megállapításának előnyössége is kedertülend.

A lapályos erdők, melyek legnagyobbbész buzatalajon állanak, nemesak jövő és végrendeltetésüknel fogva igényelnek általában másnemű kezelést mint a hegységiék; de azért is, mivel a szóban forgó vidéken azok használati és értéktési módja a többiekétől lényegesen eltér. A marosparti sík-erdők évi fatermése ugyan is tövén és egészen ott helyben a vágásokban adatik el; — s annak a közel helységek lakóiban mindig biztos vevői lévén, a kezelés igen egyszerűvé válik, s az okszerű használat — a pontos becslésen, — az aladás legelőnyösebb idejének fölhasználásán és a becsületes eljárásón túl menő föltételekhez nincsen kötve. — Ily erdőkre nézve az tehát az előnyös fahasználat szempontjából közönbös, hogy egy, vagy több hivatalkerületbe tartoznak-e; — és csoportosításukra nézve főleg a kezelésnek annál fogva elérhető olesósága dönt. — Az eszközölt beosztással pedig az épen érintett kívántmálynak meg van feelve, miután így a sz. péteri erdő, melynek eddig csak azért volt külön erdésze, mert más erdőhivatalhoz tartozott, — a csalapécskai pagonynyal lesz egyesíthető; és mert az új beosztásnál fogva a szőregi és ó-bessenyoí erdőcske is sokkal czélszerűbben és olesóbban lesz kezelhető az apátfalvai, — mint a hogy volt eddig a dentai és sz. péteri erdész által; mire nézve egy pillantás a mellékelt térképre minden bővebb magyarázatot tökéletesen fölöslegessé tesz.

A hegységi erdőknek — más mivelés alatt tartósan nagyobb jövedelmet szolgáltatni nem képes talaja ellenben megkívánja, hogy a használat, — a vágások biztos újraerdősíthetése miatt, és nehogy a talaj termőképessége a végpusztulás veszélyének kitévessék, — ovatos szakértői vezetés mellett önköltségen, de egyszersmind úgy eszközöltessék, miszerint a

rendelkezésre álló egész anyag évenként fölhasználva, tartósan biztos és lehető legnagyobb jövedelmet szolgáltatasson; mely czél csak az összes beható tényezők okszerű egybevetésére alapított eljárás útján érhető el. — E tényezők közt kiválóan fontosnak mondható a hegyerdők földalakzata által az olesó szállítás elejébe gördített akadályok és nehézségek leküzdése. — A főutak- és a piactól való távolság, — a talaj egyenetlensége, — az utépités nagy költségei és a hegységek természetszerűen gyér népeseése — ennél fogva pedig csekély munkaereje itt mind arra készítetik a gondolkozó erdőgazdát, hogy módokat keressen e hátrányok ellensúlyozására, természetadta előnyök fölhasználásával.

Ily előnyök a hegységek vizdus patakjaiban s azoknak tavakba és csatornába vezetésében, meg a terület lejtős minőségének csusztatásra való fölhasználásában önkényt ajánlkoznak. — A nevezett intézkedések azonban rendesen nagy tőkét vesznek igénybe és egységenkénti vagy ölenkénti olesó szállítását csak ugy eredményeznek, ha a nagyszerű összegek aránylagos fatömegeknek minél rövidebb idő alatti hasznosítására fordíthatók.

Összevetve e tényt az alább tárgyalt eljárással, melyet egyes erdőgazdaságokra nézve mulhatlanul kell követni, hogy azok czéljuknak jövedelmezési szempontból is megfelelhessenek: önkényt fog szembeötleni, miszerint oly hegységi erdőt, melyeknek főszállítási útja és piacza — egy, — és melyek értékitése a földfelület említett előnyeinek észszerű fölhasználásához van kötve: két vagy több gazdasági területre osztani nem lehet czélszerű.

Az erdőgazda ugyanis nincs oly szerencsés helyzetben, hogy az évi termést bármi erőködés mellett rövid idő alatt tetemesen fokozhassa. — Ennek tényezői a talaj és az élő fakészlet lévén: az elsőt előnyösen megváltoztatni, az utóbbit szabályszerű tömegig fokozni hatalmában áll és föladataihoz tartozik

ugyan; de a míg egyrészt ebbeli ügykezetének hasznát csak a jövő ivadék veheti, — addig ő kénytelen az elődjei gazdálkodásából fejlődött tényleges állapotot sok évi intézkedések alapjául elfogadni. — Minél mostohábbak azonban e csak lassú lépésenként változható viszonyok a megjelölt irányban, — annál szükségesebb, hogy a jelen állapot lehető legbelterjesebben kiaknáztassék, vagy is: hogy az erdők mindenemű termése a legesekélyebb részecskéig évenként egészen fölhasználtassék és lehető legelőnyösebben értékesitessék; még pedig annál inkább: miután bizonyos költségek, mint például az adó vagy a személyzet fizetése, nagyobb vagy kisebb használat mellett állandóan egyenlők maradnak.

Ha tehát — hogy a mondottakat alkalmazzuk — a marosparti hegyerdőket egy gazdasági területben összesítjük, azok egyetemes évi termése oly nagynak tűnik föl, miszerint a használat — néhány alkalmas völgyre szorítva, a szükséges vízi építmények nagy költségeit is képes leend megbirni; holott ellenben mind addig, a míg ez erdők két — vagy mint jelenleg — három gazdasági kerületbe tartoznak, és azok mindenike a neki adott tér termését külön külön fölhasználni kénytelen: igen valószínű, hogy a területenkénti csekélyebb évi termés szállítására költségesebb műveket építeni nem lenne előnyös; annál fogva pedig az erdők jövedelmező használata továbbra is lehetetlen maradna. — Vagy ha a használat bizonyos éveken át, a főtjelölt előnyök elérhetése végett több hivatal főnállása mellett is — főleg csak azok egyikére vagy másikára szoríttatnék: akkor a többinek személyzete azon idő alatt tétlen vesztegelvén, a gazdaságok őszletének haszontalan, sőt káros — mert költség terhére esnék. —

Áttérve a Béga- és Temes melléki erdőkre: ezek eddigi beosztása nem volt annyira eltévesztve, mint a marosparti erdőségeké, de czélszerűnek még sem mondható, mert:

1) a facseti kerülethez marosmelléki erdők is tartoztak;

ez pedig a főntebbiek szerint az utóbbiak okszerű és előnyös használatát hátráltatá;

2) mert a hivatalok és pagonyok száma a területhez és a nagyobbrészt egyszerű kezelést igénylő viszonyokhoz mérve — fölöslegesen nagy volt és

3) mert a dentai erdész a nagybecskereki és szőregyi, tehát oly erdők kezelésével is megvala bizva, melyek ellátása más uton sokkal olcsóbban, de különben is czelszerűbben esz-
közölhető. —

E hátrányak mellőzése végett ezen erdők következőleg osztattak be:

A facseti kerületből kiszakittatván a Marosba hajló grossi és bulzai erdőségek; többi része az eddigi lugosi erdőhivatal-
lal egyesítettett;

a rékási kerület- és a dentai uradalom erdőségei szintén egy hivatalkerületbe egyesítettvén, a szőregyi erdő azontul az apátfalvi erdészre bízott; a mostani lippai erdőhivatalhoz tar-
tozó azon erdőrészek pedig, melyek a Bégába hajolnak, a temesvári kerülethez csatoltattak.

Az erdőhivatalok elhelyezése és a tiszti személyzet felosztása.

Előadván a Maros- és Béga menti erdőségek új beosztását, áttérek a jövőre megállapított hivatalkerületek tiszti sze-
mélyzetének szervezetére, valamint a hivatalok és az egyes tisztségviselők elhelyezésére; megjegyezvén még, hogy a mellékelt térképen az egyes pagonyok minden erdőhivatalban külön fo-
lyószámokkal vannak jelölve oly sorrendben, a minőben a pa-
gonyok alább az illető helyeken meg vannak nevezve.

A pécskai — közel 19600 holdnyi — erdőhivatal tiszti
személyzetét teendik:

1 erdőmester,

1 számvivő,